

SENTÈNCIA

En nom del Poble Andorrà.-

A la vila d'Andorra la Vella, el 26 de juny del 2019.

Reunida la Sala Civil del Tribunal Superior de Justícia d'Andorra, sota la presidència del magistrat Sr. Vincent ANIÈRE, i els magistrats Srs. Carles CRUZ MORATONES i Jaume TOR PORTA, ha adoptat la resolució següent:

ANTECEDENTS DE FET

I.- Per escrit de data 22-9-2017, la Sra. M. T., formulava demanda laboral contra la societat XXX, SL, a través de la qual sol·licitava es dictés Sentència declarant que el seu acomiadament havia intervingut de manera indeguda i injustificada tot i condemnant la societat XXX, SL a pagar la suma de 7.901,79.- € en concepte d'indemnització per acomiadament fet de forma indeguda i injustificada, juntament amb els interessos legals corresponents des de la data de la contesta a la demanda i la suma de 133,50.- € en concepte de salari del mes d'agost del 2017, juntament amb els interessos legals corresponents a comptar del 5-8-2017 i fins a total pagament i a satisfer la totalitat de les costes ocasionades, inclosos els honoraris d'advocat i procurador.

II.- El dia 30-11-2017, la representació processal de la societat XXX, SL contestava la demanda articulada oposant-se a les pretensions de la part demandant tot i sol·licitant es dictés Sentència desestimant-se la demanda tot i imposant a la part actora el pagament de les costes.

III.- Practicades les proves considerades pertinents per la jutjadora "a quo" i evacuat el corresponent escrit de conclusions per les parts litigants, en data 20-2-2019 requeia Sentència amb la següent part decisòria:

“PRIMER.- Estimar molt parcialment la demanda formulada en data 22 de setembre del 2017 per part de la Sra. M. T. contra la societat XXX, SL.

SEGON.- Condemnar la societat XXX, SL a satisfer a l'agent 133,50.- € bruts en concepte de salari del mes d'agost (3 dies) juntament amb els interessos meritats per aquesta quantitat a comptar del dia 5 d'agost del 2017 i, fins el seu total pagament. La quantitat bruta que no hagi estat declarada haurà de ser cotitzada prop de la CASS.

TERCER.- Condemnar en costes a la defenent, incloses les derivades d'advocat.”

IV.- Contra aquesta resolució han interposat recurs d'apel·lació ambdues parts litigants, interessant la seva revocació i l'estimació íntegra de les pretensions contingudes en els seus respectius escrits d'al·legacions.

En dates 9 i 13 de maig del 2019, els litigants han evacuat sengles escrits de conclusions responsives en que s'han oposat al recurs articulat de contrari.

Ha actuat com a magistrat ponent el Sr. Jaume TOR PORTA.

FONAMENTS DE DRET

I.- ANTECEDENTS D'INTERÈS PER A LA RESOLUCIÓ:

En data 2-2-2013, la Sra. M. T. iniciava una prestació laboral per compte de la mercantil XXX, SL en qualitat de cambrera d'habitacions. En data 4-8-2017, es procedia al seu acomiadament disciplinari, lliurant-li una carta amb el següent contingut:

“Per la present, en la meua qualitat de representant de la societat mercantil andorrana, XXX S.L., titular del comerç XXX, lamento comunicar-li la decisió de la nostra empresa de procedir a acomiadar-la per causes disciplinàries, sense necessitat de preavís ni obligació de satisfer-li cap compensació econòmica, de conformitat amb el què preveu l'article 93 de la Llei 35/2008, del 18 de desembre, del Codi de Relacions Laborals, per quant Vostè ha comès la falta molt greu que s'indica tot seguit:

- El robatori, el furt o la malversació comesos dintre de l'empresa (article 104.4 del Codi de Relacions Laborals).

Vostè va començar a treballar en l'empresa en data 2 de febrer de l'any 2013 i realment el tracte personal amb Vostè sempre ha estat correcte i l'empresa no té res a dir pel que fa als serveis prestats, que no són altres que els de la cambrera d'habitacions de l'establiment.

Indicar que durant la seva relació laboral en l'empresa, hem tingut 4 queixes de clients que els hi ha faltat diners de la seva cartera que es deixaven al dormitori. En dues ocasions, atenent al fet que el client dormia en habitacions compartides amb més gent, l'empresa va pensar que probablement els diners havien estat sostrets per les persones que dormien en aquella habitació.

Una tercera vegada, el client li van desaparèixer 130 Euros d'una habitació provada que no compartia amb ningú més, però com que el client va admetre haver deixat la porta oberta sense tancar amb clau, no vam tampoc poder sospitar de ningú en concret, tot i que ja en aquell moment vam tenir certs dubtes respecte a Vostè, en ésser la única persona que entra a les habitacions per fer la neteja diària.

Aquest dimecres, 2 d'agost, un client que dormia en una habitació provada, juntament amb la seva parella, ens va comunicar que li faltaven 100 Euros de la cartera. En aquella habitació només hi havia entrat el client i Vostè, per fer la neteja diària.

Com que l'empresa no té càmeres de seguretat dins l'habitació i donat que necessitàvem tenir la certesa de qui era la persona que sostret els diners dels clients, jo mateixa vaig deixar durant el dia d'ahir una cartera amb 230 Euros (un bitllet de 100 €, 2 bitllets de 50 €, 1 bitllet de 20 € i un bitllet de 10 €). Vaig deixar la cartera a les 10.30 hores del matí, un cop el client havia marxat per anar d'excursió. Vaig obrir la porta, quina havia deixat tancada amb clau el client, vaig deixar la cartera i vaig tornar a deixar tancada la porta amb clau.

En aquella habitació puc assegurar que només hi va entrar despès Vostè i ningú més per fer la neteja, ja que la porta estava tancada amb clau. Jo a les 14.00 hores, un cop Vostè ja havia efectuat la neteja de l'habitació, vaig tornar a l'habitació, vaig obrir la porta (quina estava tancada amb clau) i vaig agafar la cartera abans que el client tornés de l'excursió. Quan la vaig obrir, hi faltava un bitllet de 50€, fet que malauradament em va confirmar el que ja sospitava l'empresa: que és Vostè la que ha roba diners dels nostres clients. Si més no, el que sí que és segur és que els 50 Euros que ahir es van sostreure de la meva cartera els va agafar Vostè.

Conseqüentment, davant la comissió de dita falta molt greu prevista en l'article 104 apartat 4 de la Llei 35/2008, del 18 de desembre, del Codi de Relacions Laborals, l'empresa ha decidit sancionar-la amb el comiat disciplinari amb efectes immediats, reservant-se emprendre accions legals cas que Vostè no retorni els 50 € que en el dia d'avui ha sostret de la cartera.

Tanmateix, i de conformitat amb l'article 99 de la Llei sobre el Codi de relacions laborals, l'informo que l'empresa té a la seva disposició el document de quitança corresponent."

En considerar que l'esmentada carta no respectava els requisits formals i en negar alhora els fets que li eren reprotxats, la treballadora articulava demanda laboral en que reclamava la indemnització per acomiadament fet de forma indeguda o injustificat (art. 98 del CRL) a alçada de 7.901,79.- €, així com la suma de 133,50.- € en concepte de salari del mes d'agost, el tot incrementat dels interessos corresponents i la

totalitat de les costes ocasionades.

La representació processal de la societat demandada s'oposava a la demanda sostenint que l'acomiadament havia intervingut de manera regular i que alhora la decisió era totalment justificada en atenció als greus fets comesos per la treballadora. En relació als havers laborals que la demandant reclamava sostenia que els mateixos havien estat compensats amb vacances que la treballadora havia realitzat en excés amb anterioritat.

La Sentència dictada estima exclusivament la reclamació articulada al respecte del salari del mes d'agost del 2017 condemnant la demandada a satisfer-lo, juntament amb els interessos corresponents, a cotitzar davant la CASS la quantitat bruta que no hagués estat declarada i a satisfer les costes ocasionades.

I és contra aquest pronunciament que s'alcen ambdues parts litigants amb fonaments als motius de greuge que s'examinen en el mateix ordre en que han estat plantejats.

II.- RECURS DE LA SRA. TORQUE

En primer lloc considera que la Sentència recorreguda no havia tingut en compte que la pròpia demandada admetia que el motiu del comiat no va ser per les queixes dels clients sinó que va ser per la sostracció de 50.- € de la cartera que va deixar la Sra. M. D. M. B. en una habitació. En relació però a aquests fets referia que la carta d'acomiadament no precisava ni de quina habitació es tractava, ni quines eren les persones que ocupaven l'habitació ni res tampoc mencionava en relació als antecedents que contenia. Sostenia que els indicats fets havien estat evocats de manera genèrica en la carta d'acomiadament de tal forma que s'havia vist obligada a interposar una demanda sense conèixer de manera clara el que li era reprotxat ni haver pogut organitzar els mitjans de defensa.

La Sala ha pogut establir: *“La transcendència del relat de fets contingut en la carta d'acomiadament és constantment recordada per aquesta Sala. En aquest sentit hem pogut precisar que “cristal·litza” la situació en el sentit que serà únicament sobre la concreta successió d'esdeveniments narrada en la mateixa, que haurà d'intervenir, si escau, el control jurisdiccional sobre la justificació de la mesura disciplinària adoptada, sense poder introduir-se nous elements a posteriori en el decurs del procediment judicial. En definitiva, es pretén assegurar al treballador un coneixement exacte i precís del que se li reprotxa per tal de que pugui*

articular, quantes accions disposi per impugnar la sanció imposada davant de la jurisdicció laboral” (Sentència de data 26-6-2018, rotlle TSJC-133/2018). En arres a assegurar la concreció necessària, el relat de fets ha de contenir una descripció precisa, quant a elements subjectius, objectius, espacials i finalment temporal al respecte de quin paràmetre, vàrem poder indicar en la mateixa Sentència, que la seva precisió “resulta ser cabdal doncs respon a una doble finalitat: participa en la concreció del propi relat i alhora permet verificar que la imputació jurídica que l’empresari realitza sobre la mateixa sigui encara viable és a dir que no es trobi afectada per la prescripció. Aquesta institució jurídica, atesa la naturalesa sancionadora en que ens situem, no tants sols esdevé apreciable d’ofici per part dels Tribunals (TSJC-419/2015), sinó que en suposa que els fets que es reprotxen a l’assalariat no puguin ser sancionats per la via disciplinària una volta transcorregut el termini associat”.

Si les precisions que acaben de ser realitzades són traslladades al supòsit que s’analitza esdevé necessari destacar que malgrat l’extens relat de fets que es conté en la carta d’acomiadament, aquest es fonamenta exclusivament (i així s’admet expressament en la contesta a la demanda) en el presumpte furt de 50.- € d’aquella cartera que la Sra. B. hauria deixat deliberadament a l’interior d’una habitació de l’Hotel. En relació al relat de fets produïts el mateix identifica el concret comportament objectiu que es reprotxa a la treballadora, la indicació subjectiva i la temporal. La única circumstància que no resulta expressament mencionada té a veure amb l’element espacial doncs no s’indica exactament la concreta habitació en que els esmentats fets haurien estat comesos. No obstant convenim amb la jutjadora “a quo” que el relat que es conté en la carta és suficientment precís i permetia a la part recurrent exercir l’acció corresponent amb ple coneixement de l’indret en que aquest es situava. En aquest sentit es precisava que es tractava d’una habitació privada de l’hotel que un client ocupava amb la seva parella, tractant-se per tant d’una habitació doble, amb el benentès que l’hotel en disposa exclusivament d’una sola amb dites característiques.

En conseqüència, la resolució recorreguda a partir del moment en que considera que l’acomiadament era formalment adequat, resulta ajustada a dret i el primer motiu del recurs ha de ser rebutjat.

III.- En segon lloc, la Sra. T. considera que l’acomiadament era injustificat. Amb aquesta finalitat sosté que mai havia furtat aquells 50.- € que en la carta d’acomiadament se li reprotxava, i que la decisió de la Sra. Batlle es recolzava en uns documents unilateralment emesos per la

contrapart que no podien tenir l'eficàcia probatòria que la Sentència els atribuïa.

El dret a la presumpció d'innocència previst en l'article 10.2 de la Constitució no es pot entendre reduït a l'estricta camp de l'enjudiciament de conductes presumptament delictives, sinó que s'ha d'entendre també que presideix l'adopció de qualsevol resolució, tant administrativa com jurisdiccional, que es basi en la condició o conducta de les persones quan de la seva apreciació en pugui derivar un resultat sancionador per a les mateixes o limitador dels seus drets, i en conseqüència resulta especialment significativa en l'àmbit laboral sancionador en que ens situem. Aquesta presumpció legal però, opera amb caràcter "iuris tantum" i en conseqüència pot ser desvirtuada mitjançant una activitat probatòria suficient per a formar la convicció dels òrgans jurisdiccionals, càrrega probatòria que recau en la persona de l'empresari (cfr. en aquest sentit la Sentència de data 24-3-2011, rotlle TSJC-325/10 que cita la recurrent en les seves conclusions).

A partir del moment en que la Sra. T. nega haver furtat la suma de 50.- €, correspondrà en aquesta alçada verificar si els mitjans de prova obrant en les actuacions permetien considerar acreditada la conducta de la treballadora en el sentit en que ho ha fet la jutjadora "a quo".

Des d'un punt de vista fàctic, la decisió adoptada es recolza en la fotografia obrant en el foli 52 realitzada a les 10'08 hores en que es pot observar 230.- € al damunt del teclat d'un ordinador, còpia dels DNI de les persones que s'allotjaven a l'habitació en qüestió (foli 53), la factura generada per raó de l'estada d'aquests en l'hotel, un correu redactat pels mateixos del qual en ressurt que el 3 d'agost van abandonar l'habitació de l'hotel a les 9'30 hores i no hi van va tornar fins a les 10 de la tarda i finalment, una factura de Grandvalira a nom de la societat demandada corresponent a una reserva per dos adults. El sil·logisme que la Sra. Batlle construeix amb fonament a aquestes premisses és el següent: *"De manera que examinada aquesta en el seu conjunt i, tenint en compte la conducta de la treballadora, que front a aitals acusacions i, proves, s'ha limitat a negar-les, sense aportar altra versió de fets plausible que explicaria les estranyes desaparicions, no es pot més que concloure que si bé no es pot afirmar amb rotunditat que la Sra. T. va ser l'autora material dels fets – doncs com es diu no hi ha la possibilitat de col·locar dins l'habitació càmeres de seguretat-, si que és força improbable que aquests es puguin imputar a altra persona –client o treballador- en haver estat la sola persona –a banda de la Sra. B.- que accedí a la cambra d'on es va sostreure un*

bitllet de 50 € de l'interior d'una cartera. En tot cas i, com s'ha dit, cap esforç argumental i, menys probatori realitza la treballadora per contradir-ho. Per això cal entendre constituïda la falta de l'article 104.4 del Codi de relacions laborals: "El robatori, el furt o la malversació comesos dintre de l'empresa."

Aquest raonament però no pot ser compartit. En efecte, la presumpció d'innocència no es pot veure desautoritzada per una mera suposició com aquí realitza la Sra. Batlle sinó que exigeix sense lloc a cap mena de dubtes que el comportament típic que s'imputa al treballador es trobi caracteritzat i provat. I en el supòsit examinat l'esforç probatori de l'empresària es cenneix a l'aportació d'una fotografia de diferents bitllets pel total de 230.- € i a justificar que entre les 9'30 i les 15 hores els clients ocupants de l'habitació en qüestió no hi eren presents. Cap prova però concorre en autes a través de la qual es pugui afirmar que la Sra. B. hauria introduït els bitllets en l'habitació de l'hotel i que quan els va recuperar faltaria 50.- €. Davant d'aquestes carències probatòries, el relat fàctic en que l'acomiadament es recolzava es troba construït exclusivament al tomb de les manifestacions de l'empresària i en conseqüència, a partir del moment en que aquest no ha pogut ser verificat, l'acomiadament practicat amb fonament al mateix no es trobava justificat.

En atenció a l'exposat, escaurà revocar la Sentència recorreguda tot i declarant que l'acomiadament practicat era injustificat.

Endinsant-nos en el càlcul de la compensació, la relació laboral es desenvolupà durant 1.644 dies equivalents a 4,50 anys. En relació al càlcul del salari dia resultant segons els paràmetres preestablerts per l'art. 82.3 del CRL en resulta que el seu darrer salari fix mensual ascendí a 1.022.- € (34,07.- €/dia) i que els darrers mesos ha percebut 820,95.- € de salari variable (68,41.- € mensuals o 2,08.- €/dia), de manera que el salari global dia a efectes indemnitzatoris ascendeix a 36,15.- €.

En conseqüència la indemnització bruta global a quin pagament escaurà condemnar la demandada ascendeix a: **7.320,37.- €** (4,50 X 45 X 36,15).

Aquest import haurà de ser augmentat dels interessos legals devengats, des de la present Resolució i fins la data del seu total pagament, seguint la doctrina de la Sala quant al "dies a quo" generador d'interessos en aquest àmbit (TSJC-229/2018).

IV.- RECURS DE LA SOCIETAT XXX, SL

El motiu que introdueix intervé en relació a la decisió adoptada quant al salari del mes d'agost del 2017. Refereix que la Sra. T. havia realitzat un total de 12,17 dies de vacances de més del que li corresponia en atenció al període treballat i que el ròssec negatiu que mantenia per aquest fet podia ser descomptat de la quitança de conformitat amb l'art. 70.6 de la Llei.

L'art. 70.6 del CRL preveu: *“quan la persona treballadora no tingui encara dret a efectuar la totalitat dels dies de vacances en el moment en què l'empresa tanca habitualment amb aquesta finalitat, els dies efectuats de vacances que no li corresponguin es consideren un crèdit per al treball futur. En el supòsit que la relació laboral es resolgui, l'empresa té dret a descomptar de la quitança els dies de vacances pagats de més”*.

Si s'examina la quitança realitzada (foli 60) s'observa com es comença per admetre que la treballadora havia treballat tres dies (quinze hores en total) el que li generava un crèdit per 95,25.- €. Immediatament després però s'avança que durant el mes de maig la Sra. T. havia gaudit de 30 dies naturals de vacances quan només li en corresponia 17,83 (que quantificava en 468,91.- €), que descomptava seguidament assolint posteriorment un ròssec en favor de l'empresa.

Pel que es refereix a les vacances realitzades per la treballadora, la realitat de les afirmacions de l'empresària s'obté a través del compte d'hores (foli 65) el qual es troba degudament signat per la treballadora a títol de conformitat segons disposa l'art. 63.2 del CRL.

En aquest context, cap irregularitat pot atribuir-se al procedir emprat per la societat empresària a partir del moment en que aquest s'ajusta perfectament al precepte legal abans transcrit, sense que per a produir la compensació, fins a límit del crèdit del treballador en aquest concret supòsit, sigui necessària la interposició d'una demanda reconvençional atesa la naturalesa laboral estricta d'ambdós conceptes.

En conseqüència i sense que resulti indispensable dirimir exactament l'import dels crèdits respectius, atès que l'import corresponent a les vacances realitzades en excés (12 dies) és substancialment superior al salari degut (3 dies), el recurs articulat haurà de prosperar de manera que escaurà també sobre aquest punt revocar la Sentència recorreguda en el sentit de desestimar íntegrament la reclamació realitzada en concepte de salari.

V.- En atenció a tot l'exposat, escaurà estimar parcialment el recurs d'apel·lació interposat per la Sra. T. i el recurs d'apel·lació interposat per la representació processal de la societat XXX, SL, revocant-se la Sentència dictada per la Sra. Batlle en el sentit que ha de declarar-se que l'acomiadament practicat intervenia de manera injustificada, tot i estimant substancialment la demanda condemnant-se la societat defenent a abonar a la demandant la suma de 7.320,37.- € bruts en concepte d'indemnització per acomiadament de l'art. 98 del CRL, més els interessos legals des de la present i fins el seu total pagament, a declarar aquest import prop de la CASS i a satisfer les costes ocasionades en la instància, inclosos els honoraris d'advocat de la demandant.

VI.- Atesa l'estimació substancial del recurs articulat per la treballadora i seguit ens criteris jurisprudencials rectors en l'àmbit laboral, escau imposar a la mercantil XXX, SL les costes d'aquesta alçada.

Vistos la legislació vigent i els Usos i Costums aplicables al present cas,

La Sala Civil del Tribunal Superior de Justícia d'Andorra,

DECIDEIX

ESTIMAR els recursos d'apel·lació interposats per la Sra. M. T. i la societat XXX, SL contra la Sentència de 20-2-2019 que revoquem i en el seu lloc hem de declarar que l'acomiadament practicat intervenia de manera injustificada, tot i estimant substancialment la demanda condemnant-se la societat defenent a abonar a la demandant la suma de 7.320,37.- € bruts en concepte d'indemnització per acomiadament de l'art. 98 del CRL, més els interessos legals des de la present i fins el seu total pagament, a declarar aquest import prop de la CASS i a satisfer les costes ocasionades en la instància, inclosos els honoraris d'advocat de la demandant.

Escau imposar a la societat demandada les costes ocasionades en aquesta alçada.

Aquesta resolució és ferma i executiva.

TRIBUNAL SUPERIOR DE JUSTÍCIA
Sala Civil

Així per aquesta nostra resolució, definitivament jutjant, ho
pronunciem, manem i signem.-